

ΘΕΩΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΩΝ

Μάρτιος 2004

ΘΕΜΑ 1. (α) Μία πηγή πληροφορίας παράγει πέντε διαφορετικά σύμβολα u_1, u_2, u_3, u_4, u_5 με αντίστοιχες πιθανότητες 0.45, 0.25, 0.15, 0.10, 0.05. Να βρεθεί ο αντίστοιχος δυαδικός κώδικας με τις μεθόδους των Gilbert – Moore και Huffman. Να συγχριθούν οι αποδοτικότητες των δύο κωδίκων.

(β) Να δείξετε ότι για οποιαδήποτε τυχαία μεταβλητή X ισχύει, $H(X^2|X) = 0$, αλλά να δώσετε ένα περιάδειγμα όπου $H(X|X^2)$ δεν είναι μηδέν.

ΘΕΜΑ 2. (α) Μία πηγή πληροφορίας U παράγει η διαφορετικά σύμβολα $u_1, u_2, \dots, u_n$ με αντίστοιχες πιθανότητες $p(u_1), p(u_2), \dots, p(u_n)$. Αν C είναι ο αντίστοιχος r -αδικός κώδικας ($r > 2$) που παράγεται με τη μέθοδο του Shannon, και το μήκος της κωδικής λέξης που αντιστοιχεί στο σύμβολο u_i είναι ℓ_i , $i = 1, \dots, n$, να δείξετε ότι:

$$(i) \sqrt[n]{\sum_{i=1}^n r^{-\ell_i}} \leq 1$$

$$(ii) H_r(U) \leq L < 1 + H_r(U)$$

✓ (β) Μία πηγή πληροφορίας U παράγει τρία σύμβολα u_1, u_2, u_3 με αντίστοιχες πιθανότητες $0.7, 0.2, 0.1$. Να υπολογίσετε τις πιθανότητες όλων των δυνατών μηνυμάτων που αποτελούνται από δύο σύμβολα, καθώς επίσης και το ποσό πληροφορίας για κάθε μήνυμα δύο συμβόλων.
 $n \leq q^{n-d+1}$ $d=3 \Rightarrow 2t+1$ $t=1$ $M \left\{ \binom{n}{0} + \binom{n}{1}(q-1) + \dots + \binom{n}{e}(q-1)^e \right\} \leq q^n$

(γ) Να δείξετε ότι $A_3(4, 3) = 9$, και να κατασκευάσετε τον αντίστοιχο κώδικα.
 $n=4$ $d=3$ $q=3$ $A_q(n, d) \sum_{k=0}^{n-d} \binom{n}{k} (q-1)^k \leq q^n$

ΘΕΜΑ 3. (α) Εστω ότι C είναι ο δυαδικός κώδικας Hamming $Ham(r, 2)$, $r \geq 2$. Να δείξετε ότι κάθε μη-μηδενική κωδική λέξη του $C^\perp$ έχει βάρος 2^{r-1} .

(β) Να βρείτε τον αριθμό των κωδικών λέξεων βάρους 3 και 4 στον δυαδικό κώδικα Hamming $Ham(4, 2)$.

(γ) Να δείξετε ότι ο $Ham(r, q)$ είναι ένας τέλειος κώδικας διόρθωσης 1-σφάλματος.

$$M \left\{ \binom{4}{0} + \binom{4}{1}(3-1) \right\} \leq 3^4 \Rightarrow$$

$$M(1+4 \cdot 2) \leq 81 \Rightarrow$$

$$9M \leq 81 \Rightarrow M \leq 9$$

$$\star A_q(n, 3) = q^{n-r} \quad n = \frac{q^r - 1}{q - 1} \quad \text{για μάτων ανέρθιο } r \geq 2$$

$$A_3(4, 3) = 3^{4-2} = 3^2 = 9 \quad 4 = \frac{3^r - 1}{3 - 1} \Rightarrow \underline{\underline{r=2}}$$

ΘΕΜΑ 4. (α) Έστω ότι $g(x) = 1 + x + x^3$ είναι το πολυώνυμο γεννήτορας ενός χυκλικού δυαδικού κώδικα C μήκους 7. Να δείξετε ότι το σύνολο των κωδικών λέξεων άρτιου βάρους του C είναι επίσης ένας χυκλικός δυαδικός κώδικας και να προσδιορίσετε το πολυώνυμο γεννήτορα, την διάσταση και την ελάχιστη απόσταση του κώδικα αυτού.

(β) Αν C είναι ένας δυαδικός αυτο-δυϊκός κώδικας, να δείξετε ότι όλες οι κωδικές λέξεις του C έχουν άρτιο βάρος και ότι $1 \in C$.

(γ) Αν C είναι ένας δυαδικός γραμμικός κώδικας, να δείξετε ότι, είτε όλες οι κωδικές λέξεις του C έχουν άρτιο βάρος ή ακριβώς μισές έχουν άρτιο βάρος και μισές περιττό βάρος.

Διάρκεια εξέτασης: $2\frac{1}{2}$ ώρες.